

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КАПІТАЛІЗАЦІЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ»

Згідно з Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року [7] головними завданнями є підвищення капіталізації учасників фінансового сектору; налагодження механізмів капіталізації / реструктуризації небанківських фінансових установ, забезпечивши дієвий контроль за виконанням їхніх планів із капіталізації та покращення фінансового стану; забезпечення ефективного механізму підтримки капіталізації / реструктуризації системно важливих небанківських фінансових установ. Однак, ринки фінансових послуг залишаються фрагментарними із низькою капіталізацією через нестабільні умови ведення бізнесу, незахищеність права власності та низький рівень корпоративного управління [7]. Для банківського сектору запровадження та реалізація положень проекту Закону України «Про спрощення процедур капіталізації та реорганізації банків» № 6010 від 01.02.2017 [10] значно спростить процедури управління та забезпечення належного рівня капіталізації банків.

Вітчизняним страховим компаніям необхідно підвищувати рівень капіталізації і удосконалювати процес формування та управління капіталом, що можливо при конвергенції вітчизняних та міжнародних підходів до встановлення вимог та стандартів до капіталу в межах державного регулювання та нагляду. Оскільки удосконалення та гармонізація державного нагляду в межах застосування відповідних інструментів для оцінки рівня капіталізації фінансових установ сприятиме недопущення випадків ліквідації останніх та захисту споживачів страхових послуг. Саме тому, приділення достатньо уваги проблемам капіталізації та нарощування як статутного капіталу страхових компаній, так і інших складових власних коштів є особливо актуальним питанням. Отже, розвиток страхового ринку повинен супроводжуватись процесом збільшення рівня капіталізації національних страховиків, що повинно стати результатом законодавчих ініціатив державних органів регулювання та нагляду; злиття й поглинання операторів ринку; виходом на ринки зарубіжних країн. Тому, постає питання визначення сутності поняття «капіталізація страхових компаній». Підходи до трактування даного поняття подано в табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до трактування поняття «капіталізація» залежно від сфери та суб'єкту

Визначення	Автор та джерело
1	2
Страхової компанії	
Капіталізація страховика – це трансформація фінансових і матеріальних ресурсів, що використовуються для здійснення власної діяльності та відповідний обсяг капіталу, який представлений цінними на фондовій біржі	Дорошенко С.І. [4]

Продовження табл. 1

1	2
Капіталізація страхової компанії розглядає комплексом дій, спрямованих на реальне збільшення обсягу капіталу страхової компанії шляхом реінвестування отриманого прибутку, залучення грошових коштів (страхових премій), емісійної діяльності, а також концентрації капіталу	Гриценко К.Г. [3]
Банку	
Сума всіх грошей, інвестованих у фірму її власниками; сумарні пасиви	Д. Розенберг [12]
Спрямування частини прибутку на збільшення власного капіталу банку (реінвестування чистого прибутку); метод оцінки вартості майна підприємства, фірми за розміром доходу, прибутку, який вони отримують	Енциклопедія банківської справи [5]
Загальний обсяг і структуру акціонерного капіталу банку	Пірс Д. [9]

капіталізація банку це вартісна оцінка капіталу банківської установи з точки зору витрат на його створення або його спроможності створювати додану вартість. Досвід нарощення капіталізації банків у зарубіжних країнах свідчить про те, що основними методами зростання рівня капіталізації банківських установ є злиття і поглинання, залучення іноземного капіталу, а також розвиток послуг Private Banking	Васильченко З.М., Доманецький І.В. [2]
Перетворення доданої вартості (нерозподіленого прибутку) на капітал; процес формування фіктивного капіталу у вигляді акцій, облігацій та інших цінних паперів	А. Загородній [6]
Спосіб розподілу використання прибутку відповідно до якого весь прибуток або його частина спрямовується на розвиток банку, а не виплачується власникам; спосіб збільшення статутного капіталу банку шляхом перерозподілу власного капіталу банку	А. Благодатін [1]
Кредитної спілки	
забезпечити належний рівень капіталізації кредитних спілок за рахунок пріоритетного формування резервного капіталу та вилучення капіталу пайового і додаткового капіталу його складових, режим функціонування яких не сприяє досягненню мети реальної капіталізації	Концепція розвитку системи кредитної кооперації [11]
Емітента	
Ринкова капіталізація емітента – ринкова вартість акцій емітента, яка визначається фондовою біржею відповідно до методики, затвердженої цією біржею вимог, встановлених НКЦПФР, та оприлюднюється на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі)	Положення про функціонування фондових бірж [9]

Як видно з табл. 1, існують відмінності у визначенні капіталізації залежно від сфери та суб'єкту (страхової компанії, банку, кредитної спілки, емітента). Однак, спільним є необхідність збільшення розміру власного капіталу фінансової установи.

Список використаних джерел:

1. Благодатін А.О. Финансовый словарь / А.О. Благодатин, Л.А. Лозонский, Б.П. Райзберг. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 378 с.
2. Васильченко З.М. Капіталізація банків України / З.М. Васильченко, І.В. Доманецький // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : Зб. наук. пр. – 2013. – Вип. №1(14). – С. 3–10.
3. Гриценко К.Г. Метод діагностування рівня капіталізації страхових компаній із використанням теорії нечіткої логіки / К.Г. Гриценко // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2010. – № 2 (8). – С. 241–244.
4. Дорошенко С.І. Сутність і значення капіталізації для страхових компаній / С.І. Дорошенко // Формування ринкової економіки : зб. наук. пр. – Київ : КНЕУ, 2012. – С. 116–122.
5. Енциклопедія банківської справи України / за ред. В.С. Стельмаха. – К.: Молодь; ІнЮре, 2001. – 680 с.
6. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів: Львівська політехніка, 2011. – 844 с.
7. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року: Постанова Правління Національного банку України від 18.06.2015 р. № 391 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0391500-15>.
8. Пірс Д. Словник сучасної економіки Макміллана / Д. Пірс ; пер. з англ. – К. : АртЕк, 2000. – 640 с.
9. Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж: Рішення НКЦПФР від 22.11.2012 р. № 1688 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12/print1482684294517446>.
10. Про спрощення процедур капіталізації та реорганізації банків : проект Закону України від 01.02.2017 р. № 6010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61037.
11. Про схвалення Концепції розвитку системи кредитної кооперації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2006 № 321-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/321-2006%D1%80/print1492522797325311>.
12. Розенберг Д. Словарь банковских терминов / Д. Розенберг. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 360 с.